

Program studiów**Część A) programu studiów****Efekty uczenia się**

Wydział prowadzący studia:	Wydział Humanistyczny
Kierunek, na którym są prowadzone studia:	filologia bałkańska
Poziom studiów:	studia drugiego stopnia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:	poziom 7
Profil studiów:	ogólnoakademicki
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	magister
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:	Dyscyplina: - językoznawstwo (76%), - literaturoznawstwo (12%), - nauki o kulturze i religii (12%) Dyscyplina wiodąca: językoznawstwo
Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
WIEDZA	
K_W01	ma pogłębioną wiedzę ogólną o językach bałkańskiego obszaru kulturowego, szczególnie o językach bałkańskich objętych programem nauczania
K_W02	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat kluczowych zagadnień związanych z językami Bałkańskiej Ligi Językowej
K_W03	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu językoznawstwa bałkańskiego
K_W04	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat kluczowych zagadnień związanych z literaturami bałkańskiego obszaru kulturowego
K_W05	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu literaturoznawstwa bałkańskiego obszaru kulturowego
K_W06	zna główne tendencje rozwojowe filologii
K_W07	ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę z zakresu terminologii i metodologii badań (językoznawczych i literaturoznawczych) w dziedzinie filologii
K_W08	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę teoretyczną o wybranych problemach z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa
K_W09	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat wybranych zagadnień kultury bałkańskiego obszaru językowego (np. media, teatr, film)
K_W10	zna w pogłębionym stopniu specyfikę terminologiczną, metodologiczną i zawodową związaną w wybraną specjalnością
K_W11	zna i rozumie najważniejsze dylematy współczesnej cywilizacji oraz ich powiązania z zawodem filologa
K_W12	ma wiedzę na temat prawnych i etycznych uwarunkowań działalności zawodowej
K_W13	zna zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości oraz ekonomiczne uwarunkowania działalności zawodowej
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować i twórczo interpretować oraz użytkować zgodnie z wybraną metodologią badawczą informacje z różnych źródeł
K_U02	potrafi dobierać i stosować odpowiednie metody badawcze i narzędzia do rozwiązywania typowych problemów badawczych
K_U03	potrafi dostosowywać istniejące metody i narzędzia badawcze do innowacyjnego rozwiązywania nietypowych problemów badawczych, ewentualnie opracowywać nowe metody i narzędzia w tym zakresie

K_U04	potrafi reagować na nieprzewidywalne warunki pracy i dostosowywać do nich metody i narzędzia badawcze
K_U05	potrafi korzystać z zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w trakcie badań i prezentowania ich wyników
K_U06	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami właściwymi dla filologii bałkańskiej
K_U07	potrafi komunikować się (w mowie i piśmie) z odbiorcami z różnych kręgów przekazując im wiedzę specjalistyczną z zakresu filologii bałkańskiej i realizowanych badań
K_U08	potrafi prowadzić debatę
K_U09	ma umiejętności językowe zgodnie z wymogami poziomu B2+ w ramach języka/języków bałkańskich (z uwzględnieniem specjalistycznej terminologii)
K_U10	potrafi kierować pracą zespołu
K_U11	potrafi pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, w tym rolę wiodącą
K_U12	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
K_U13	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze
K_U14	potrafi wskazywać innym cele i metody uczenia się przez całe życie
K_U15	umie tłumaczyć z języka polskiego na objęte programem nauczania języki bałkańskie i odwrotnie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	ma umiejętność dokonywania krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz treści udostępnianych z różnych źródeł
K_K02	w sytuacjach zawodowych potrafi pozyskać informacje służące do rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych
K_K03	poczyna się do odpowiedzialności społecznej, współorganizuje działania na rzecz środowiska społecznego
K_K04	umie inicjować działania na rzecz interesu publicznego (np. popularyzacja wiedzy)
K_K05	docenia dorobek danego zawodu i poczuwa się do odpowiedzialności za niego
K_K06	identyfikuje i rozstrzyga dylematy prawne i etyczne związane z wykonywaniem zawodu
K_K07	jest przygotowany do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
K_K01	ma umiejętność dokonywania krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz treści udostępnianych z różnych źródeł
K_K02	w sytuacjach zawodowych potrafi pozyskać informacje służące do rozwiązywania problemów poznawczych i praktycznych

Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się

Część B) programu studiów

Wydział prowadzący studia:	Wydział Humanistyczny
Kierunek, na którym są prowadzone studia:	filologia bałkańska
Poziom studiów:	studia drugiego stopnia
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:	poziom 7
Profil studiów:	ogólnoakademicki
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:	Dyscyplina: - językoznawstwo (76%) - literaturoznawstwo (12%) - nauki o kulturze i religii (12%) Dyscyplina wiodąca: językoznawstwo
Forma studiów:	studia stacjonarne
Liczba semestrów:	4
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie:	120
Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych:	810
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:	magister
Wskazanie związku programu studiów z misją i strategią UMK:	Studia na kierunku filologia bałkańska są prowadzone przez pracowników naukowych i dydaktycznych, których kompetencje zapewniają wysoką jakość kształcenia. Badania prowadzone przez pracowników naukowych związanych z filologią bałkańską mają charakter inter- lub intradyscyplinarny i dotyczą wielu aspektów szeroko rozumianej bałkanologii. Zespół bałkanoznawców tworzą naukowcy, którzy realizują samodzielne projekty i uczestniczą w wieloosobowych zespołach badawczych, w tym międzynarodowych. Są również członkami komisji naukowych i zespołów redakcyjnych czasopism w Polsce i za granicą. Dorobek naukowy pracowników jest upowszechniany w renomowanych czasopismach polskich i zagranicznych oraz na międzynarodowych konferencjach naukowych. Studenci kierunku filologia bałkańska, którzy chcą pogłębić swoją wiedzę poza uczelnią macierzystą, mogą skorzystać w czasie nauki z wielu programów wymiany studenckiej. Takie

możliwości daje zarówno program mobilności studentów MOST (odbycie części studiów na wybranej uczelni w Polsce), jak i programy wymiany międzynarodowej (program Erasmus oraz program wymiany ministerialnej). Oprócz dłuższych wyjazdów studenci mogą korzystać z letnich kursów językowych z oferty NAWA oraz z kursów organizowanych przez uniwersytety zagraniczne, z którymi od lat współpracujemy.

Z mobilności naukowej korzystają również pracownicy. Dzięki wyjazdom do innych ośrodków uniwersyteckich mają oni możliwość prowadzenia kwerend w bibliotekach i archiwach, popularyzowania swoich osiągnięć i wymiany myśli naukowej, doskonalenia umiejętności dydaktycznych, ale też nawiązywania kontaktów naukowych. Dzięki nim Katedrę Bałkanistyki często wizytują zagraniczni naukowcy z Bałkanów, oferując wykłady studentom filologii bałkańskiej oraz studentom innych kierunków realizowanych w UMK.

Program studiów filologii bałkańskiej jest dostosowany do współczesnych realiów na rynku pracy i zapewnia studentom swobodne poruszanie się w zawodach związanych z tłumaczeniami, handlem i turystyką w obszarze relacji Polski i różnych krajów Półwyspu Bałkańskiego. Powszechna stosunkowo dobra znajomość języków zachodnioeuropejskich w połączeniu ze znajomością języków rzadszych sprawia, że absolwenci kierunku filologia bałkańska są poszukiwani przez pracodawców. Nasi studenci jeszcze w czasie trwania studiów (okres wakacyjny) często otrzymują oferty pracy sezonowej, zwłaszcza w turystyce.

Przedmioty/grupy zajęć wraz z zakładanymi efektami uczenia się				
Grupy przedmiotów	Przedmiot	Zakładane efekty uczenia się	Formy i metody kształcenia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się	Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta
Grupa przedmiotów I Grupa przedmiotów językoznawczych	Przedmiot A Gramatyka w translatoryce	K_W01, K_W02, K_W03, K_W06, K_W07, K_W08, K_W10; K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, _U08, K_U09, K_U12, K_U13, K_U15; K_K01, K_K05, K_K06	Zajęcia z grupy przedmiotów I (kompetencje językowe) mogą mieć charakter wykładu informacyjnego (tj. konwencjonalnego), wykładu konwersatoryjnego, problemowego lub ćwiczeń praktycznych. Zajęcia poświęcone są problemom przekładu – od teorii po praktykę. Studenci zapoznają się z elementami historii przekładoznawstwa, podstawowymi pojęciami z translatologii i metodami przekładu. Oprócz tego studenci zapoznają się z leksyką specjalistyczną z zakresu różnych dziedzin, np. medycyny, handlu, turystyki, prawa. Stosowane metody dydaktyczne ze względu na specyfikę zajęć są bardzo zróżnicowane: ćwiczenia, giełda pomysłów, klasyczna metoda problemowa, metoda obserwacji, panelowa, referatu, studium przypadku.	Egzamin (pisemny lub ustny) / zaliczenie na ocenę (pisemne lub ustne) Gramatyka w translatoryce (przedmiot A) zaliczenie na ocenę - zakres realizowanego na zajęciach materiału. Teoria przekładu (przedmiot B) egzamin ustny – zakres realizowanego na zajęciach materiału. Leksyka specjalistyczna w tłumaczeniach (przedmiot C) Efekty uczenia się osiągnięte przez studenta oceniane będą na bieżąco (aktywny udział w zajęciach, przygotowanie zadań i/lub referatów, przygotowanie
	Przedmiot B Teoria przekładu	Efekty uczenia się z grupy przedmiotów I obejmują szerokie kompetencje z zakresu przekładoznawstwa. Dzięki nim studenci mają pogłębioną wiedzę o systemach języków bałkańskich, znają główne tendencje rozwojowe filologii, terminologię i metodologię badań językoznawczych (ze szczególnym naciskiem na translatorykę). Studenci potrafią korzystać z zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w trakcie badań i prezentowania ich wyników, samo- dzielnie pogłębiać swoją wiedzę, szukać informacji w różnych źródłach, pracować indywidualnie lub w zespole. Potrafią zastosować		
	Przedmiot C Leksyka specjalistyczna w tłumaczeniach –język albański lub serbski (do wyboru)			

		<p>odpowiednią metodologię badań i narzędzia, formułować i testować hipotezy, analizować materiał językowy. Dzięki przedmiotom z zakresu przekładoznawstwa studenci mają umiejętności językowe zgodnie z wymogami poziomu B2+ w ramach języka/języków bałkańskich (z uwzględnieniem specjalistycznej terminologii). Studenci mają umiejętność dokonywania krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz treści udostępnianych z różnych źródeł, doceniają dorobek danego zawodu tłumacza i poczuwają się do odpowiedzialności za niego, a także identyfikują i rozstrzygają dylematy prawne i etyczne związane z wykonywaniem zawodu tłumacza.</p>		<p>glosariuszy – dot. zajęć konserwatoryjnych i ćwiczeń). Podstawą do uzyskania pozytywnej oceny końcowej jest wykazanie się wiedzą z zakresu realizowanego na zajęciach materiału.</p>
<p>Grupa przedmiotów II Grupa przedmiotów literaturoznawczych</p>	<p>Przedmiot D Wybrane zagadnienia literatur bałkańskich</p>	<p>K_W04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08; K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U08, K_U12, K_U13; K_K01</p> <p>Efekty uczenia się z grupy przedmiotów II obejmują szerokie kompetencje z zakresu literaturoznawstwa. Studenci mają pogłębioną wiedzę na temat</p>	<p>Zajęcia z grupy przedmiotów II (kompetencje literackie) mają charakter wykładu informacyjnego (tj. konwencjonalnego) z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego. Celem zajęć jest zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami literatur bałkańskich (perspektywa</p>	<p>Egzamin ustny Podczas egzaminu student powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu realizowanego na zajęciach materiału.</p>

		<p>literatur bałkańskiego obszaru kulturowego i bałkańskich literatur emigracyjnych, właściwej dla dziedziny terminologii i metodologii badań i orientują się w głównych tendencjach rozwojowych filologii z naciskiem na literaturoznawstwo. Studenci potrafią korzystać z zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w trakcie badań i prezentowania ich wyników, samodzielnie pogłębiać swoją wiedzę, szukać informacji w różnych źródłach, pracować indywidualnie lub w zespole. Potrafią zastosować odpowiednią metodologię badań i narzędzia, formułować i testować hipotezy, analizować utwory literackie. Studenci mają umiejętność dokonywania krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz treści udostępnianych z różnych źródeł.</p>	<p>komparatystyczna) oraz z bałkańskimi literaturami emigracyjnymi. jest przekazanie studentom wiedzy na temat. Oprócz podanych wyżej metod dydaktycznych podających podczas zajęć stosuje się także opis, natomiast spośród metod poszukujących - metodę biograficzną, ćwiczeniową, seminaryjną oraz studium przypadku.</p>	
<p>Grupa przedmiotów III Grupa przedmiotów kulturoznawczych</p>	<p>Przedmiot E Kultura pamięci na Bałkanach (2)</p>	<p>K_W09, K_W11; K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U08, K_U12, K_U13; K_K01</p> <p>Efekty uczenia się z grupy przedmiotów III obejmują szerokie kompetencje z zakresu kulturoznawstwa. Studenci mają</p>	<p>Zajęcia z grupy przedmiotów III (kultura/sztuka) mogą mieć charakter wykładu informacyjnego (tj. konwencjonalnego) z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego. Celem zajęć jest zapoznanie studentów z dwoma blokami tematycznymi:</p>	<p>Egzamin ustny Podczas egzaminu student powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu realizowanego na zajęciach materiału.</p>

		<p> pogłębioną wiedzę na temat wybranych zagadnień kultury państw Półwyspu Bałkańskiego oraz znają specyfikę terminologiczną, metodologiczną i zawodową związaną w wybraną specjalnością. Potrafią zastosować odpowiednią metodologię badań i narzędzia, formułować i testować hipotezy, analizować wytwory kultury. Studenci mają umiejętność dokonywania krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz treści udostępnianych z różnych źródeł.</p>	<p>(1) kulturą pamięci, czyli podejściem jednostek i zbiorowości do przeszłości i historii oraz (2) etnograficzną i etnologiczną panoramą Bałkanów. W trakcie zajęć oprócz podanych wyżej metod dydaktycznych podających stosuje się także opis i pogadankę, natomiast spośród metod poszukujących - metodę biograficzną, ćwiczeniową, seminaryjną oraz studium przypadku.</p>	
<p>Grupa przedmiotów IV Grupa przedmiotów bałkanoznawczych uzupełniających</p>	<p>Przedmiot F Relacje Bałkany – UE: wymiar prawny i ekonomiczny</p>	<p>K_W11, K_W12, _W13; K_U01, K_U02, K_U04, K_U05, K_U06, K_U12, K_U13; K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06, K_K07</p>	<p>Zajęcia z grupy przedmiotów IV (inne) mogą mieć charakter wykładu informacyjnego (tj. konwencjonalne go) z elementami wykładu konwersatoryjnego i problemowego. Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy z zakresu zmian zachodzących w obszarze prawa i ekonomii na Bałkanach, w związku z pogłębianiem relacji z Unią Europejską. W trakcie zajęć zostaną przedstawione i omówione zagadnienia związane przede wszystkim z 1) przemianami gospodarczymi, zachodzącymi w regionie bałkańskim, 2) genezą, ewolucją oraz istotą relacji gospodarczych pomiędzy państwami bałkańskimi a UE, 3)</p>	<p>Egzamin ustny Podczas egzaminu student powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu realizowanego na zajęciach materiału.</p>

			wymianą handlową pomiędzy UE a państwami regionu, 4) instytucjonalizacją współpracy, 5) kwestiami spornymi w m.in. takich obszarach jak rolnictwo, energetyka, ekologia, przemysł, transport. Jednocześnie zostanie przeanalizowany proces harmonizacji prawa. Każde z państw kandydujących do członkostwa w UE musi dostosować swoje przepisy prawne z przepisami prawa wspólnotowego.	
Grupa przedmiotów V Grupa przedmiotów językowych charakterystycznych dla danego kierunku	Przedmiot G Praktyczna nauka języka albańskiego ¹	K_W01; K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U11, K_U12, K_U14, K_U15; K_K01 Studenci mają pogłębioną wiedzę ogólną o językach bałkańskich objętych programem. Dzięki zdobytej wiedzy i umiejętnościom językowym na poziomie B2+ potrafią komunikować się (w mowie i piśmie) z odbiorcami z różnych kręgów (w tym na tematy z zakresu filologii bałkańskiej i	Zajęcia mają charakter praktyczny. Ich celem jest rozwijanie wszystkich kompetencji językowych zgodnie z tematyką określoną w programach nauczania dla poszczególnych etapów nauki (od poziomu 0 do poziomu B2+). Na zajęciach stosuje się: ćwiczenia rozwijające rozumienie ze słuchu (odsłuchiwanie materiałów dźwiękowych i wykonywanie zadań weryfikujących rozumienie ze słuchu); ćwiczenia rozwijające rozumienie tekstu pisanego	Egzamin pisemny i ustny / zaliczenie na ocenę (pisemne) Zaliczenie na ocenę po semestrze I, III, V; W trakcie semestru oceniana jest aktywność studenta na zajęciach i poza zajęciami (przygotowywanie wypowiedzi ustnych, prezentacji, pisanie wypracowań,
	Przedmiot H Praktyczna nauka języka serbskiego ²			

¹ Jeśli student/studentka rozpoczyna studia magisterskie ze znajomością jednego języka bałkańskiego – albańskiego – na poziomie B2, naukę drugiego języka – serbskiego – rozpoczyna od podstaw na I roku i kontynuuje ją do końca studiów (zajęcia odbywają się na studiach I stopnia, przez IV semestry nauki, jest to nauka od poziomu zerowego do poziomu B1).

² Jeśli student/studentka rozpoczyna studia magisterskie ze znajomością jednego języka bałkańskiego – serbskiego – na poziomie B2, naukę drugiego języka – albańskiego – rozpoczyna od podstaw na I roku i kontynuuje ją do końca studiów (zajęcia odbywają się na studiach I stopnia, przez IV semestry nauki, jest to nauka od poziomu zerowego do poziomu B1).

		<p>realizowanych badań). Umie tłumaczyć z języka polskiego na objęte programem nauczania języki bałkańskie i odwrotnie, wykorzystując również leksykę specjalistyczną. Studenci umieją samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności językowe, potrafią pracować indywidualnie i w zespole, potrafią wskazywać sobie i innym cele i metody uczenia się przez całe życie.</p>	<p>(czytanie i interpretacja zróżnicowanych tekstów pisanych oraz wykonywanie zadań weryfikujących rozumienie tekstów), ćwiczenia rozwijające poprawność gramatyczną (umiejętność rozpoznawania i stosowania poprawnych form językowych, wykonywanie różnorodnych ćwiczeń gramatycznych); ćwiczenia w pisaniu (komponowanie dialogów, krótszych i dłuższych wypowiedzi pisemnych); ćwiczenia rozwijające komunikację (ćwiczenia w mówieniu, rozszerzanie słownictwa, komunikacja werbalna i niewerbalna, stymulowanie wypowiedzi, poprzez bodźce obrazkowe, słowne, dźwiękowe) Stosowane metody dydaktyczne podające to przede wszystkim pogadanka i opowiadanie, natomiast główne metody poszukujące to metoda ćwiczeniowa, giełda pomysłów i obserwacji.</p>	<p>rozwiązywanie zadań gramatycznych). Umiejętności studenta są weryfikowane przez częściowe testy, sprawdziany i dyktanda. Na koniec semestru przewidziany jest test.</p> <p>Egzamin po semestrze II, IV, VI Egzamin: pisemny i ustny. Część pisemna ma na celu sprawdzenie osiągnięć z zakresu czterech kompetencji językowych: poprawności gramatycznej, rozumienia tekstu pisanego, rozumienia ze słuchu i pisanie.</p> <p>Część ustna polega na przygotowaniu dłuższej wypowiedzi na jeden z wybranych losowo tematów oraz poprawnym rozwiązaniu zadań komunikacyjnych.</p> <p>Zaliczenie części pisemnej daje możliwość przystąpienia do części ustnej.</p>
--	--	---	--	---

Grupa przedmiotów do wyboru, np. niezwiązane z kierunkiem zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia oferowane na innym kierunku studiów	Nauki społeczne dla filologów	Zakładane efekty uczenia się – zgodnie z wybranym przedmiotem	Formy i metody kształcenia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się – zgodnie z wybranym przedmiotem	Przedmiot do wyboru z zakresu nauk społecznych forma zaliczenia – zgodnie z wybranym przedmiotem
Lektorat z języka obcego bałkańskiego ³	Lektorat języka albańskiego lub Lektorat języka serbskiego	<p>K_W01, K_W02, K_W08, K_W09, K_W11, K_W12, K_W13; K_U01, K_U02, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_U10, K_U15, K_U16, K_U18, K_U19, K_U20, K_U21, K_U22; K_K01, K_K03, K_K04, K_K06</p> <p>Na zajęciach z praktycznej nauki studenci zdobywają szeroką wiedzę o systemie gramatycznym i leksykalnym objętych programem nauczania języków bałkańskich i ich funkcjonowaniu w mowie i piśmie. Od strony praktycznej poznają wybrane zagadnienia z literatur danego obszaru i szeroko rozumianej kultury (z naciskiem na funkcje komunikacyjne). Zdobyczą wiedzę o mechanizmach przekładu z języka bałkańskiego na język polski i odwrotnie.</p>	<p>Zajęcia mają charakter praktyczny. Ich celem jest rozwijanie wszystkich kompetencji językowych zgodnie z tematyką określoną w programach nauczania dla poszczególnych etapów nauki (od poziomu 0 do poziomu B2+). Na zajęciach stosuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia rozwijające rozumienie ze słuchu (odsluchiwanie materiałów dźwiękowych i wykonywanie zadań weryfikujących rozumienie ze słuchu); - ćwiczenia rozwijające rozumienie tekstu pisanego (czytanie i interpretacja zróżnicowanych tekstów pisanych oraz wykonywanie zadań weryfikujących rozumienie tekstów) - ćwiczenia rozwijające poprawność gramatyczną (umiejętność rozpoznawania i 	<p>Egzamin pisemny i ustny / zaliczenie na ocenę (forma pisemna)</p> <p>Praktyczna nauka języka albańskiego (przedmiot P) oraz</p> <p>Praktyczna nauka języka Serbskiego (przedmiot R)</p> <p>Zaliczenie na ocenę po semestrze I, III;</p> <p>W trakcie semestru oceniana jest aktywność studenta na zajęciach i poza zajęciami (przygotowywanie wypowiedzi ustnych, prezentacji, pisanie wypracowań, rozwiązywanie zadań leksykalno-gramatycznych).</p> <p>Umiejętności studenta są</p>

³ Przedmiot jest realizowany zamiast praktycznej nauki drugiego języka bałkańskiego w przypadku, gdy student/studentka rozpoczyna studia magisterskie ze znajomością jednego języka bałkańskiego – albańskiego lub serbskiego – na poziomie B2. Naukę drugiego języka rozpoczyna od podstaw na I roku i kontynuuje ją do końca studiów (zajęcia odbywają się na studiach I stopnia, przez IV semestry nauki, jest to nauka od poziomu zerowego do poziomu B1).

		<p>Zdobytą wiedzę studenci potrafią wykorzystać w praktyce (komunikacja pisemna i ustna wraz z elementami tłumaczeń do poziomu B2). Mają umiejętności wyszukiwania i prezentowania różnych treści zarówno indywidualnie, jak i zespołowo, pracując samodzielnie lub zgodnie z sugestiami nauczyciela. Mając świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, studenci rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się i rozwoju. Dzięki kompetencjom językowym są przygotowani do sprawnego poruszania się w bałkańskim obszarze kulturowym, doceniają jego tradycję i dziedzictwo, mają świadomość odpowiedzialności za ich zachowanie i uczestniczą w działaniach na rzecz ich popularyzacji.</p>	<p>stosowania poprawnych form językowych, wykonywanie różnorodnych ćwiczeń gramatycznych); - ćwiczenia w pisaniu (komponowanie dialogów, krótszych i dłuższych wypowiedzi pisemnych); - ćwiczenia rozwijające komunikację (ćwiczenia w mówieniu, rozszerzanie słownictwa, komunikacja werbalna i niewerbalna, stymulowanie wypowiedzi, poprzez bodźce obrazkowe, słowne, dźwiękowe).</p> <p>Stosowane metody dydaktyczne podające to przede wszystkim pogadanka i opowiadanie, natomiast główne metody poszukujące to metoda ćwiczeniowa, giełda pomysłów i obserwacji.</p>	<p>weryfikowane przez cząstkowe testy, sprawdziany i dyktanda. Na koniec semestru przewidziany jest test.</p> <p>Egzamin po semestrze II, IV; Egzamin: pisemny i ustny. Część pisemna ma na celu sprawdzenie osiągnięć z zakresu czterech kompetencji językowych: poprawności gramatycznej, rozumienia tekstu pisanego, rozumienia ze słuchu i pisania. Część ustna polega na przygotowaniu dłuższej wypowiedzi na jeden z wybranych losowo tematów oraz poprawnym rozwiązaniu zadań komunikacyjnych. Zaliczenie części pisemnej daje możliwość przystąpienia do części ustnej.</p>
Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy	Seminarium magisterskie			<p>Zaliczenie z oceną po każdym semestrze Zindywidualizowane – na podstawie postępów w pracy magisterskiej na kolejnych etapach jej przygotowania, w zależności od specyfiki</p>

				pracy, rodzaju seminarium i według uznania prowadzącego seminarium.
--	--	--	--	---

Szczegółowe wskaźniki punktacji ECTS

Dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których odnoszą się efekty uczenia się:

	Dyscyplina naukowa lub artystyczna	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Językoznawstwo	51	76
2.	Literaturoznawstwo	8	12
3.	Nauki o kulturze i religii	8	12

Grupy przedmiotów zajęć	Przedmiot	Liczba punktów ECTS	Liczba ECTS w dyscyplinie:				Liczba punktów ECTS z zajęć do wyboru	Liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje realizując zajęcia związane z prowadzoną w dyscyplinie lub działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów
			Językoznawstwo	Literaturoznawstwo	Nauki o kulturze i religii	Inne (nauki społeczne)			
Grupa przedmiotów I Grupa przedmiotów językoznawczych	Przedmiot A Gramatyka w translatoryce	2	2				1	2	
	Przedmiot B Teoria przekładu	2	2				1	2	

	Przedmiot C Leksyka specjalistyczna w tłumaczeniach	10	10				10	6	10
Grupa przedmiotów II Grupa przedmiotów literaturoznawczych	Przedmiot D Wybrane zagadnienia literatur bałkańskich	2		2				1	2
Grupa przedmiotów III Grupa przedmiotów kulturoznawczych	Przedmiot E Kultura pamięci na Bałkanach (2)	2			2			1	2
Grupa przedmiotów IV Grupa przedmiotów bałkanoznawczych uzupełniających	Przedmiot F Relacje Bałkany – UE: wymiar prawny i ekonomiczny	2	2					2	
Grupa przedmiotów V Grupa przedmiotów językowych charakterystycznych dla danego kierunku	Przedmiot G Praktyczna nauka języka albańskiego	22	16	3	3			14	22
	Przedmiot H Praktyczna nauka języka serbskiego	22	16	3	3			14	22
Grupa przedmiotów do wyboru, np. niezwiązane z kierunkiem zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia oferowane na innym kierunku studiów	Nauki społeczne dla filologów	3				3		2	
Lektorat z języka obcego bałkańskiego	Lektorat języka albańskiego lub Lektorat języka serbskiego	(22)	(16)	(3)	(3)			(14)	(22)
Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy	Seminarium magisterskie	53					53	28	53
RAZEM:		120	48	8	8	3	63 / 52%	70 / 58%	115/96%

Studenci rozliczani są w systemie rocznym.

Grupy przedmiotów	Przedmiot	Treści programowe
Grupa przedmiotów I Grupa przedmiotów językoznawczych	Przedmiot A Gramatyka w translatoryce	Przedmiot koncentruje się na praktycznym wykorzystaniu wiedzy gramatycznej w procesie tłumaczenia. Obejmuje omówienie kluczowych zagadnień składni, morfologii i semantyki, które mają znaczenie dla przekładu między różnymi językami. Zajęcia pokazują, jak rozpoznawanie struktur gramatycznych, zależności składniowych i kategorii fleksyjnych wpływa na poprawność i adekwatność tłumaczenia. Studenci uczą się identyfikować potencjalne trudności wynikające z różnic gramatycznych oraz stosować strategie przekładowe pozwalające na ich skuteczne rozwiązanie.
	Przedmiot B Teoria przekładu	Przedmiot obejmuje zaawansowane zagadnienia współczesnej translatologii, przedstawiając kluczowe modele teoretyczne i ich zastosowania w różnych typach przekładu. Analizowane są główne paradygmaty badań nad przekładem. Zajęcia koncentrują się na problemach ekwiwalencji, norm i strategii tłumaczeniowych, komunikacyjnych aspektach przekładu oraz relacjach między tekstem, kulturą i ideologią.
	Przedmiot C Leksyka specjalistyczna w tłumaczeniach –język albański lub serbski (do wyboru)	Celem przedmiotu jest nabycie przez studentów wiedzy o słownictwie z zakresu handlu, ekonomii, turystyki, medycyny, prawa, leksyki tekstów naukowych i technicznych, a także umiejętności tłumaczenia i omawiania tekstów z tego zakresu w języku polskim i serbskim/albańskim (w zależności od wyboru języka), które uzdolnią ich do samodzielnego wykonywania tłumaczeń.
Grupa przedmiotów II Grupa przedmiotów literaturoznawczych	Przedmiot D Wybrane zagadnienia literatur bałkańskich	Przedmiot przedstawia wybrane zjawiska, motywy i tendencje charakterystyczne dla literatur krajów bałkańskich w różnych okresach historycznych. Obejmuje omówienie najważniejszych autorów, nurtów i tekstów, które kształtowały rozwój literatur regionu. Zajęcia ukazują, jak tematy takie jak wielokulturowość, tożsamość, pamięć historyczna, konflikty i migracje znajdują odzwierciedlenie w twórczości literackiej. Studenci poznają także współczesne interpretacje i konteksty, w których literatura bałkańska funkcjonuje dziś w przestrzeni kulturowej.
Grupa przedmiotów III Grupa przedmiotów kulturoznawczych	Przedmiot E Kultura pamięci na Bałkanach (2)	Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy na temat kultury pamięci, czyli podejścia zarówno jednostek, jak i zbiorowości do przeszłości oraz historii, ale także rozwój umiejętności krytycznego analizowania różnych wytworów kultury. W trakcie zajęć zostaną przedstawione i omówione zagadnienia związane z kulturą pamięci – pamięcią jednostki a zbiorowości, pamięcią historyczną i kulturową, zapominaniem i ciszą, a także mitologizacją (czy demitologizacją) przeszłości. Zajęcia są kontynuacją przedmiotu ze studiów s1.
Grupa przedmiotów IV Grupa przedmiotów bałkanoznawczych uzupełniających	Przedmiot F Relacje Bałkany – UE: wymiar prawny i ekonomiczny	Przedmiot analizuje relacje między państwami bałkańskimi a Unią Europejską w perspektywie prawnej i ekonomicznej, ze szczególnym uwzględnieniem procesów integracyjnych i mechanizmów współpracy regionalnej. Omawiane są kluczowe ramy prawne regulujące relacje z

		UE, takie jak np. układy stabilizacyjne i stowarzyszeniowe, kryteria kopenhaskie, harmonizacja prawa.
Grupa przedmiotów V Grupa przedmiotów z praktycznej nauki języków charakterystycznych dla danej filologii	Przedmiot P Praktyczna nauka języka albańskiego	Zajęcia mają na celu rozwijanie u studenta wszystkich kompetencji językowych – rozumienia tekstu pisanego, rozumienia ze słuchu, mówienia, pisanie, zasad gramatycznych danego języka. I rok – Nauka języka albańskiego / serbskiego od poziomu B2+ do poziomu C1.
	Przedmiot R Praktyczna nauka języka serbskiego	Po skończonym cyklu studenci potrafią komunikować się w ramach zdobytych umiejętności, rozumieją dostosowane do poziomu nauczania teksty pisane i komunikaty w języku albańskim lub serbskim, potrafią je przetłumaczyć, a także wypowiedzieć się na tematy objęte programem nauczania. Szczegółowy wykaz zagadnień leksykalnych i gramatycznych obejmuje sylabus przedmiotowy. II rok – Nauka języka albańskiego / serbskiego na poziomie C1+. Po skończonym cyklu studenci potrafią komunikować się w ramach zdobytych umiejętności, rozumieją dostosowane do poziomu nauczania teksty pisane i komunikaty w języku albańskim lub serbskim, potrafią je przetłumaczyć, a także wypowiedzieć się na tematy objęte programem nauczania. Szczegółowy wykaz zagadnień leksykalnych i gramatycznych obejmuje sylabus przedmiotowy.
Grupa przedmiotów do wyboru, np. niezwiązane z kierunkiem zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia oferowane na innym kierunku studiów	Nauki społeczne dla filologów	Zgodnie z wybranym przedmiotem
Lektorat z języka obcego bałkańskiego	Lektorat języka albańskiego lub Lektorat języka serbskiego	Zajęcia mają na celu rozwijanie u studenta wszystkich kompetencji językowych – rozumienia tekstu pisanego, rozumienia ze słuchu, mówienia, pisanie, zasad gramatycznych danego języka. I rok – Nauka języka albańskiego / serbskiego od poziomu zerowego do poziomu A2. Po skończonym cyklu studenci potrafią komunikować się w ramach zdobytych umiejętności, rozumieją dostosowane do poziomu nauczania teksty pisane i komunikaty w języku albańskim lub serbskim, potrafią je zapisać, przetłumaczyć, a także wypowiedzieć się na tematy objęte programem nauczania. Szczegółowy wykaz zagadnień leksykalnych i gramatycznych obejmuje sylabus przedmiotowy. II rok – Nauka języka albańskiego / serbskiego na poziomie B1. Po skończonym cyklu studenci potrafią komunikować się w ramach zdobytych umiejętności, rozumieją dostosowane do poziomu nauczania teksty pisane i komunikaty w języku albańskim lub serbskim, potrafią je przetłumaczyć, a także wypowiedzieć się na tematy objęte programem nauczania. Szczegółowy wykaz zagadnień leksykalnych i gramatycznych obejmuje sylabus przedmiotowy.

Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy	Seminarium magisterskie	<p>Najważniejszym celem zajęć przewidzianych na cztery semestry studiów jest napisanie przez studenta pracy magisterskiej.</p> <p>Seminarium ma przygotować studenta do wykonania badań i napisania pracy magisterskiej, które polega na przygotowaniu do naukowego i kreatywnego rozwiązywania problemów, łącznie z dostrzeganiem i werbalizowaniem problemów naukowych, formułowaniem hipotez badawczych, umiejętnością logicznego i sprawnego doboru materiału i metod, doboru literatury przedmiotu, logicznego prezentowania wyników badań i przeprowadzenia dyskusji.</p> <p>Dodatkowym celem seminarium magisterskiego jest udoskonalenie umiejętności dyskusji naukowych prowadzonych w formie ustnej i pisemnej, z umiejętnością prezentowania wyników badań (referat, poster, publikacja naukowa).</p>
--	-------------------------	--

Uwagi: Studenci zobowiązani są także do zaliczenia kursu BHP.

Program studiów obowiązuje od semestru zimowego roku akademickiego 2026/2027.